

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan (tidigare Forskningsplattformen för Utveckling av Närsjukvård) har funnits sedan 2003 och är ett samarbete mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad samt de sex kommunerna i nordöstra Skåne (Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Perstorp och Östra Göinge) som tillsammans finansierar verksamheten. Den ursprungliga inriktningen för plattformens verksamhet var att den forskning som bedrevs skulle ha en del tagarbaserad forskningsdesign. Representanter för de olika finansiärerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om, och följer upp plattformens inriktning och verksamhet. Den nya verksamhetsperioden 2011-2015 har en delvis ny inriktning med ett ökat fokus på flervetenskaplig forskning inom tre prioriterade områden: Hälsofrämjande vård och omsorg, Personcentrerad vård och omsorg, samt Organisation och Ledarskap inom vård och omsorg. Den forskning som bedrivs kommer fortfarande att genomföras i nära samarbete med ingående parter, men kommer inte att vara avgränsad när det gäller projektets design.

Forskningsplattformens vision är att vara en mötesplats för utbyte av erfarenheter och kreativa idéer och vara en arena för forskningssamarbete över gränserna.

För ytterligare information om Forskningsplattformen för Hälsa i samverkan, se **www.hkr.se/fpl**

Forskningsplattformen

Hälsa i samverkan

Extern utvärdering av verksamheten 2011-2014

Februari 2015

Lars Fredén, Docent, NU-akademin Väst, Högskolan Väst, Trollhättan

Forskningsplattformen

Hälsa i samverkan

Extern utvärdering av verksamheten 2011–2014

Februari 2015

Lars Fredén, Docent, NU-akademin Väst, Högskolan Väst, Trollhättan

Innehåll

Sammanfattning	2
Uppdraget och utvärderingsunderlaget	3
Forskningens kvalitet och omfattning	4
Slutsatser.....	6
De externa verksamheternas delaktighet i forskningen	7
Slutsatser.....	9
Högskolans forskningsanknytning	10
Slutsatser.....	11
Plattformens organisation	12
Slutsatser.....	13
Framtidsfrågor och rekommendationer	14
Rekommendationer	15
Generella slutsatser	16
 Bilaga 1 Uppdragsbeskrivning	

Sammanfattning

Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan vid Högskolan i Kristianstad etablerades 2003. Efter att den första verksamhetsperioden t o m 2010 utvärderats beslutades om genomgripande förändringar. Både den metodologiska inriktningen och profilområden för verksamheten breddades. En ny verksamhetschef anställdes och organisationen reviderades.

Föreliggande utvärdering gäller hur plattformen utvecklats från 2011 till och med 2014. Av speciellt intresse har varit publiceringsnivå, hur delaktiga samarbetspartners är, hur forskningskompetensen vid högskolan utvecklats och hur väl organisationen svarar mot de mål som plattformen har.

Genomlysningen visar att den vetenskapliga produktionen är omfattande och det gäller i synnerhet inriktningen Hälsocentrerad vård och omsorg. Region Skåne och de sex kommunerna i Nordöstra Skåne som tillsammans med Högskolan Kristianstad finansierar verksamheten kan på flera sätt påverka FoU-arbetet. Man har ett stort inflytande över vilka projekt som ska stödjas, några medarbetare deltar från region och kommun i projekten, man deltar i seminarier där projekten presenteras och man har byggt upp specifika nätverk kring viktiga problemområden. Högskolan i Kristianstad har inte minst genom det starka ekonomiska stödet från Region Skåne kunnat finansiera ett flertal doktorandtjänster och stödjade flervetenskapliga forskningsprojekt inom det hälsovetenskapliga området.

Den utvärdering som genomfördes 2010 pekade på stora svagheter i organiseringen av forskningsplattformen. Intervjuerna med forskare, doktorander och samarbetspartners samt genomgång av ett omfattande skriftligt material visar på att dokumentation, ledning av verksamheten och beslutsformer nu är på en mycket tillfredsställande nivå. Det finns dock fortfarande brister i rutiner och kommunikation internt inom högskolan.

Inför framtiden finns det skäl att se över de prioriterade områdena i ljuset av den planerade forskarutbildningsansökan i Hälsa och Livskvalitet. Det bör i det sammanhanget även skapas förutsättningar för att utveckla den flervetenskapliga forskningsmiljön både inom Högskolan Kristianstad och i samverkan med andra högskolor i Region Skåne.

Uppdraget och utvärderingsunderlaget

Uppdragets syfte är att utvärdera om forskningsplattformen Hälsa i Samverkan (fortsättningsvis benämnd enbart forskningsplattformen eller plattformen) under perioden 2011 - 2014 lyckats med målsättningen att 1) bedriva forskning på en hög vetenskaplig nivå, 2) involvera sina samarbetspartners i den forskning som bedrivs samt om 3) forskningskompetensen inom Högskolan Kristianstad ökat. Granskningen ska även värdera i vilken mån forskningsplattformen lyckats bemöta och åtgärda den kritik som framfördes i utvärdering 2009/2010.

Den förra utvärderingen som omfattar perioden 2003 – 2010 riktade främst kritik mot

- 1) Att det inom plattformen publicerades för få forskningspublikationer,
- 2) Att det var brister i återföring av arbetet i syfte att stödja individuellt och kollektivt lärande,
- 3) Att det var stora problem i organiseringen av forskningsplattformen; bristande dokumentation, oklarheter angående resurstilldelning, otydlighet gällande beslutsformer, otydlighet gällande kontraktstider, oklart och brister i ledarskapet,
- 4) Att det fanns brister i samarbetet mellan olika aktörsgrupper; Högskolans institutioner och Forskningsplattformen, Samordningsgruppen och forskarna vid forskningsplattformen, samt mellan olika forskare och projekt.

Underlag till föreliggande utvärdering har varit all relevant skriftlig dokumentation under perioden 2011 – 2014, men även dokument och överenskommelser från perioden 2003 - 2010. Vidare har utvärderaren genomfört intervjuer med bl. a forskare, verksamhetsrepresentanter och doktorander. Samtliga har haft en längre erfarenhet av forskningsplattformen och många även redan från starten 2003.

Det skriftliga underlaget har varit relativt omfattande. Det har främst varit tidigare utvärderingar, verksamhetsberättelser 2011 – 2014, strategiplaner, protokoll från vetenskapliga rådet, samordningsgruppen och arbetsmöten 2011 – 2014 samt riktlinjer och beslutsprotokoll för tilldelning av forskningsmedel.

Intervjuer vid Högskolan Kristianstad har genomförts med två verksamhetsföreträdare, ordförande i samordningsgruppen, en representant i vetenskapliga rådet, en forskare, två doktorander, forskningsassistenten för plattformen samt forskningschefen. Några intervjuer som inte kunde göras på plats har genomförts per telefon. Det är med tidigare rektor för Högskolan Kristianstad, två representanter för region Skåne och en doktorand.

Forskningens kvalitet och omfattning

I verksamhetsberättelserna för 2011, 2012, 2013 samt den preliminära för 2014 framgår det att det finns en betydande omfattning av publikationer från plattformens forskare. En fråga, som även några berört i intervjuerna, är hur redovisningen ska bedömas när forskarna ingår i flera olika miljöer. I nedanstående tabell väljer jag att redovisa publikationerna på samma sätt som plattformen gör, d v s att särskilt med en asterisk markera de som redovisas både inom plattformen och inom ramen för andra forskningsmiljöer på Högskolan Kristianstad. Nedan har böcker och bokkapitel inte denna särredovisning. De vetenskapliga publikation-erna inkluderar inte de som är accepterade, men ännu ej publicerade.

Forskningspublikationer 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Internationella vetenskapliga publikationer	23 (10*)	45 (21*)	34 (15*)	39 (26*)
Nationella vetenskapliga rapporter	6 (3*)	7 (4*)	10 (1*)	6 (3*)
Populärvetenskapliga publikationer	-	3	3	2 (2*)
Internationella vetenskapliga presentationer	12 (5*)	22 (10*)	17 (11*)	19 (11*)
Böcker	2	3	4	3
Bokkapitel	8	6	12	11

Under plattformens första år (2003 – 2010) fanns ingen systematisk redovisning av vetenskapliga publikationer. I den utvärdering som gjordes 2010 betonas att det var mycket få vetenskapliga publikationer som var redovisade. Det bekräftas av den utvärdering som 2009 granskade olika forskningsmiljöer och visade att i genomsnitt publicerades tre artiklar per år inom plattformen fram t o m 2008. Det har utan tvekan blivit en betydande ökning under den senaste avtalsperioden avseende alla former av publicering och inte minst vetenskapligt referee bedömda publikationer. Det gäller såväl från doktorander, lektorer som

professorer.

Viktigt för att stärka forskningens kvalitet har varit det gransknings- och uppföljningssystem som infördes 2011. Samtliga projekt som ansöker om bidrag från plattformen bedöms både av Samordningsgruppen och ett Vetenskapligt råd (VR). Hur ansökan ska göras och hur den blir bedömd är mycket tydligt beskriven i anvisningarna. Det framgår bl a att projektet ska ha fokus på något av de tre prioriterade områdena, ska genomföras i samverkan med Region Skåne och/eller kommunerna i nordöstra Skåne, ska ha en flervetenskaplig ansats samt ha en plan för ansökan av externa medel. Avgörande är också att projektet ska bedömas som relevant för de externa verksamheterna och slutligen ska projektet uppfylla 5 vetenskapliga kvalitetskriterier. När projekt blivit beviljade sker en uppföljning var 6^e månad. I nedanstående sammanställning framgår andelen projekt som fått klartecken och vilka som under bedömningsprocessen inte svarat upp mot kraven.

Beviljade och icke-beviljade projekt 2011 – 2014

	Hälsofrämjande vård & omsorg	Personcentr. vård & omsorg	Organisation och ledarskap
(1) Forskningsplattformens intentioner uppfylls inte	2	1	-
(2) Projektet inte relevant enligt samordn. gruppen	-	2	1
(3) Uppfyller ej kvalitets- kriterier enligt VR	-	3	4
Ej beviljade projekt	2	6	5
Beviljade projekt	7	3	4

Av de totalt 27 projekt som bedömts under den aktuella tidsperioden har 13 inte beviljats. De flesta projekten som inte beviljas bidrag faller på att de inte uppfyller de vetenskapliga kvalitetskriterierna enligt det Vetenskapliga rådet.

Ett krav är sålunda att det ska finnas en plan för att ansöka om externa medel. Omfattningen av ansökningar om externa medel har tidigare inte varit på stor men har ökat påtagligt 2013 och 2014. Under de senaste två åren har forskare knutna till plattformen sändt in 35 ansökningar om externa medel varav 14 blivit

beviljade på totalt 7 miljoner kronor.

I intervjuerna framhålls att forskningen fått ett tydligare fokus och att den vetenskapliga aktiviteten genom exempelvis seminarier ökat betydligt. Flera betonar betydelsen av granskningen i det Vetenskapliga rådet och att motsvarande projekt som erhåller medel från andra källor inom högskolan inte får denna genomlysning. I anslutning till dessa kommentarer lyfts ofta forskningschefens kompetens och drivkraft fram. Hon är både en kompetent forskare, vet vad god kvalitet är och kan förmedla forskningen på ett bra sätt.

De som jämför med tidigare period menar också att forskningen i metodologiskt avseende blivit betydligt bredare. Forskningen drivs av frågeställningarna och inte en viss given metod. Olika traditioner och perspektiv kan blandas. Bredden och metoddiskussioner förstärks av att man har bra resurser till seminarier och goda externa föreläsare.

Inriktningen styrs i hög grad av doktorandprojekten och den forskningsprofil som de seniora forskarna har som är knutna till plattformen. Det innebär att det är främst inom forskningsområdet *Personcentrerad vård och omsorg* som de flesta projekt och publikationer kan föras till. Det forskningsområde som är minst utvecklat är *Organisation och ledarskap inom vård och omsorg*. Inte minst de intervjuade företrädarna för hälso- och sjukvården menar att det finns viktiga frågor som behöver belysas inom det organisatoriska och hälsoekonomiska fältet.

En annan fråga som också problematiseras i intervjuerna är sammansättningen i det Vetenskapliga rådet. Idag består den av forskare vid Högskolan Kristianstad som arbetar nära varandra och ibland i gemensamma projekt. Önskvärt vore om rådet kunde kompletteras med en eller två representanter från andra lärosäten.

Slutsatser

- Forskningens kvalitet, bredd och omfattning är mycket god i relation till de medel som är allokerade.
- Antal vetenskapligt publicerade artiklar och rapporter ligger på en hög nivå.
- Processen för att bedöma projekt sker på ett systematisk och transparent sätt.

De externa verksamheternas delaktighet i forskningen

Det finns i princip fem former för de externa verksamheternas delaktighet i forskningen. För det första kan man genom Samordningsgruppen eller direkt via forskarna initiera forskningsprojekt. För det andra så har man det avgörande inflytandet genom Samordningsgruppen för om ett projekt ska bedömas vara relevant utifrån verksamheternas behov. I röstningsförfarandet har kommunerna 6 röster och Region Skåne 5 röster. Majoritetsbeslut gäller. Samordningsgruppen träffas som regel fyra gånger per år. Förutom bedömningar av inkomna forskningsprojekt behandlas budget- och strategifrågor samt ges information om pågående forskning. Det andra sammanhanget som inkluderar verksamheterna är öppna seminarier och konferenser som är förlagda på högskolan. Seminarierna och även tidigare de s.k. soppluncherna har främst samlat deltagare från HKR, men även från Skåne och omgivande kommuner. Den fjärde formen av delaktighet är projektnätverk med möten som huvudsakligen är förlagda i kommunal eller regional verksamhet. Det finns nätverk för kunskapsutbyte och samverkan i Nordöstra Skåne inom 8 områden alltifrån palliativ vård till sårbehandling. Genom forskningsplattformen utgör dessa nätverk den enda arenan där professionerna tillsammans med forskare kan mötas över huvudmannaskapsgränserna. Slutligen kan även medarbetare från kommunerna och Region Skåne ingå i forskningsprojekten. Under perioden 2011 – 2012 tilldelades medel för personal inom vård- och omsorgsverksamheten för fem olika projekt. Därefter har endast ett projekt blivit tilldelat medel till externa medarbetare. Noterbart är att uttaget av beslutade medel från de externa huvudmännen har varit begränsat i två av dessa projekt. Samtidigt framhålls att flera externa medarbetare har arbetet inom projekten utan att rekvirera medel från plattformen.

Samtliga grupperingar inom plattformen uttrycker sig mycket positivt om de externa verksamheternas möjlighet att göra sin röst hörd och att det i princip gäller hela forskningsprocessen. Det mest påtagliga inslaget är att man de facto röstar i Samordningsgruppen om ett projekt ligger i linje med plattformens intentioner för att den ska få bidrag.

Det finns ett nära utbyte som kan sammanfattas i att man forskar *med* personalen och inte *på* den. Genom att man som extern företrädare har möjlighet att vara aktiv i forskningsprocessen blir det i sig ett viktigt lärande. Intressant är att notera att kommunerna organisatoriskt också finns med i FoU-Skåne som kommunalförbundet driver. Det är dock inom plattformen man har sitt stora engagemang och inflytande.

När det gäller regionens medel ser man att de blir mer riktade till det som verksamheten bedömer behövs. "I Malmö och Lund går pengarna in i det stora hålet". Betydelsefullt är också att till skillnad från Lund och Malmö så har Högskolan Kristianstad fått med sig kommunerna i samarbetet. Det underlättar därmed att se lösningar och projekt som speglar hela vårdkedjan. En fråga som varit aktuell är varför det finns så många besökande på sjukhuset och hur man kan komma åt detta. Här blir kommunernas preventionsarbete viktigt. Man betonar i intervjuerna att när forskarna finns med i projektgrupper/nätverksgrupper så ser man andra lösningar och kan även föra in kunskap från andra delar av landet. "Behöver inte uppfinna hjulet på nytt".

Något som också blivit ett resultat av plattformen är att man fått med sig utbildningen genom studenternas uppsatsarbete. Mindre utvecklingsprojekt fångas nu upp av studenterna, inte minst på specialistutbildningarna. Det har helt enkelt blivit ett bättre samarbete mellan utbildning och forskning.

Man uttrycker tillfredsställelse med information och återkoppling av verksamheten i plattformen. Det som framhålls är informationen som ges i verksamhetsberättelserna, men också att man som externa företrädare bjuds in till workshops och andra möten där forskningen presenteras. Forskningsrapporterna uppfattas som lättillgängliga och med en bra närhet till vardagsproblematiken. Det finns även en naturlig återkoppling i de deltagarbaserade projekten och som då sker genom fokusgrupperna. Genom dessa olika kanaler så har man fått en större förståelse för den akademiska forskningen.

Det framkommer att det är stora skillnader i hur mycket olika kommuner är involverade i plattformen. Viktig är att kunna förena både mandat och engagemang. Det finns också skillnader mellan kommunen och regionen vad gäller att ta fram projektidéer. Det är vanligare att regionens företrädare presenterar tänkbara projektidéer vilket sannolikt kan hänföras till att man här är mer van vid forskning. Inom regionen har det varit svårt att få med sig Primärvården i arbetet.

Det som också uppmärksammas i en av intervjuerna är att organisation samt administrativa rutiner ser så olika ut mellan högskola och vårdens verksamheter. I ett projekt försökte forskarna engagera undersköterskor som intervjuare, men det lyckades inte på grund av tjänsternas utformning. De administrativa rutinerna, inom i detta fall en kommun, var inte "anpassade" till forskningsrutiner.

En önskan som uttrycks i intervjuerna är att mellancheferna borde vara mer delaktiga när det gäller vilken forskning som ska utvecklas. Även i slutfasen av forskningsprocessen, analysen, finns det outnyttjade möjligheter att använda

den kompetens som finns i verksamheten. Lösningar som diskuteras är att tillsätta forskningssjuksköterskor i vården och även medarbetare med annan professionell bakgrund som kan ta ett överordnat ansvar för verksamhetsutveckling. Här menar jag att man borde pröva delade tjänster mellan kommun/region/högskola.

Inom några projekt finns det nätverksgrupper eller samarbetsgrupper och där man kan bryta olika föreställningar med varandra. Det som kunde göra samarbetspartners än mer delaktiga är att utveckla nätverksgrupperna både vad gäller aktivitetsnivån och att forskarna blir mer integrerade. Det kan också underlätta förankringsarbetet när ett forskningsprojekt växer fram. Dilemmat är dock att det kräver tid som måste tas från något annat i en pressad organisation. Avgörande blir då att ha personer i ledningen som förstår betydelsen av forskning och utvecklingsarbete.

Slutsatser

- Organisation och de mötesplatser som finns inom plattformen befrämjar väl de externa verksamheternas delaktighet.
- Information och återkoppling av projekten till berörda verksamheter är tillfredsställande.
- Det finns en betydande variation i de externa verksamheternas aktivitet i plattformen.

Högskolans forskningsanknytning

Plattformen finansierar idag fem doktorander varav tre är inskrivna vid Lunds universitet och två vid Linneuniversitetet. Tre ytterligare doktorander har disputerat under perioden.

Ett relativt stort antal lektorer har genom plattformen erhållit medel till forskningsprojekt. Merparten av forskarna har sin hemvist inom vårdvetenskap. Det som också är en viktig del i forskningsanknytningen och där plattformen i hög grad bidragit är att ge extra tid för handledning av C- och D-uppsatser där de externa verksamheterna formulerat övergripande problemställningar. Antalet studentuppsatser inom plattformen har ökat markant; från två under 2011 till åtta uppsatser under 2013. Det motsvaras också av en ökning av tilldelad handlingstid (från 35 timmar till 205 timmar). En strävan har också varit att samtliga projekt inom plattformen ska ha studentmedverkan. Under 2013 hade fem av åtta studentmedverkan.

Forskningsplattformen har haft betydelse för högskolans forskningsanknytning på flera nivåer. Det som man betonar i intervjuerna är att högskolan genom plattformen kunnat locka till sig fler disputerade lärare, många lektorer har fått tid för att meritera sig till docenter och doktoranderna har kunnat föra ut sin forskning i undervisningen. Positivt är också att flera C- och D-uppsatser har kunnat knytas till projekten. Studenterna får härigenom en mer realistisk uppfattning om vad forskning kan innebära.

Generellt har plattformen bidragit till att både lärare och i synnerhet doktoranderna kunnat ingå i ett vetenskapligt sammanhang och där kunnat föra vetenskapliga samtal över ämnesgränserna. Man kommer helt enkelt lättare ut från sin "kammare" och har en arena att möta både andra doktorander, seniora forskare och personer som arbetar i hälso- och sjukvården. Det gynnar också möjligheterna att kunna se och ta andra perspektiv.

En viktig aspekt som verksamhetens företrädare lyfter fram är att den verksamhetsförlagda utbildningen har blivit mer systematisk och vetenskapligt förankrad. Det har inte minst bekräftats i UKÄs senaste utvärdering av vårdutbildningarna där Högskolan Kristianstad hävdade sig väl och där just denna fråga varit en kritisk faktor till att många andra utbildningar i landet inte fått godkänt. Det de externa verksamheterna även ser som ett resultat av plattformen är att deras egna medarbetare blivit mer intresserade av att läsa vidare.

Plattformen har som mål att vara flervetenskaplig och i det avseendet har man inte varit lika framgångsrik. Intervjuerna vittnar om att det är Vårdvetenskapen som har dragit mest nytta av plattformen. Utbildningen i Folkhälsopedagogik har litet utbyte med forskningen inom plattformen, vilket sannolikt kan förklaras med att folkhälsovetarna har en egen forskningsmiljö (Människa-Hälsa-Samhälle). Potentialen i det flervetenskapliga diskuteras ytterligare i nästa avsnitt.

Slutsatser

- Genom den relativt stora satsningen på doktorander och forskningstid till forskande lärare har inte minst vårdvetenskap inom högskolan fått en betydande forskningsanknytning.
- Intresset från det omgivande samhället har blivit större för vidareutbildning och forskning.
- Den verksamhetsförlagda utbildningen har stärkts och blivit vetenskapligt förankrad.
- Plattformens verksamhet och inriktning har breddats jämfört med tidigare verksamhetsperiod, men fortfarande saknar relevanta ämnesområden forskningsanknytning genom plattformen.

Plattformens organisation

Forskningsplattformen finns organisatoriskt inom Högskolan Kristianstad och regleras genom bilaterala avtal mellan Högskolan Kristianstad och Region Skåne samt sex kommuner i nordöstra Skåne. Representanter för de olika finansiärerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om och följer upp plattformens inriktning och verksamhet. Plattformen är också inrättad som forskningsmiljö i högskolans egen organisation. Ett vetenskapligt råd med representanter från ämnena folkhälsovetenskap, omvårdnad/vårdvetenskap, oral hälsa och socialt arbete, har ansvar för den vetenskapliga kvalitetssäkringen. Den dagliga verksamheten leds av en forskningschef på 30 % och med ett kvalificerat administrativt stöd på 60 %.

Vad gäller plattformens interna organisation framkommer ingen kritik. Det som den förra utvärderingen bedömde vara stora brister bedöms nu vara åtgärdade. Det finns en öppenhet, informationen är god, besluten och det som leder fram till dessa är tydliga samt dokumentationen av forskningen är bra.

Från verksamhetsföreträdarna finns en viss självkritik som gäller engagemang och att man inte deltar i samordningsgruppens möten i den utsträckning som vore önskvärt. Skälet som anges är brist på tid. En modell som diskuteras i intervjuerna är att mer tydligt eftersträva att det finns två representanter för respektive extern verksamhet och där en finns på ledningsnivå och där den andra personen aktivt är involverad i plattformens projekt. Det som man också efterlyser är ett större engagemang från primärvården.

De problem som framkommer är högskolans egen organisation. Det handlar om att redovisningssystemen inte är synkroniserade, att högskolans ekonomiska stöd till plattformen är otydlig samt att högskolans ledning inte har tillräcklig kunskap om plattformens villkor. En förklaring är att det inom högskolan saknats kontinuitet i ledningsstrukturen. Någon uttrycker det som att organisationen har "kort minne".

En fråga som berör både plattformens egen interna organisation och högskolans är hur man kan få mer av externa medel till forskningsprojekt. De doktorander som idag är knutna till plattformen är fullt ut finansierade i fyra år. Det innebär att incitamenten för denna grupp att söka externa forskningsmedel i stort saknas. För de seniora forskarna sker medfinansieringen genom att man utnyttjar den av högskolan erbjudna tiden för forskning. Inte heller den modellen ökar drivkraften att söka externa medel. Emellertid, som redovisats tidigare (s. 4), har antalet ansökningar om externa medel ökat de senaste åren.

Plattformen har, som beskrivits ovan, en betydande tyngdpunkt i vårdvetenskap och i synnerhet den personcentrerade vården. Samtidigt anges att en viktig målsättning för arbetet är att det ska vara flervetenskapligt. I ett avseende framträder det flervetenskapliga och det är att doktoranderna som regel har handledare med skiftande disciplinär bakgrund.

Samtliga tre prioriterade områden anger att det handlar om vård och *omsorg*. Det som här kan uppfattas som något problematiskt är att den tidigare utbildningen i Socialt arbete numera är nedlagd vid Högskolan Kristianstad. Naturligtvis kan omsorgsaspekter belysas i forskningsprojekten, men den disciplinära legitimiteten är inte given. Omvänt är det förvånande att andra ämnen på högskolan inte är mer involverade. Det gäller mat- och måltidskunskap, arbetsvetenskap, sociologi och psykologi. Har man intresse av att utveckla det prioriterade området organisation och ledarskap så torde det behövas input från inte minst arbetsvetenskap och sociologi. Det gäller även den hälso- och sjukvårdsadministrativa delen (*Health management*) av Folkhälsovetenskap och som behöver få större tyngd.

Slutsatser

- Den nuvarande organisationen och administrationen har en bra struktur och rutinerna fungerar utmärkt.
- Forskningsanknytningen av främst högskolans vårdutbildningar har i hög grad befrämjats av rekryteringar och verksamhet inom plattformen.
- Högskolans ekonomiska bidrag till plattformen är inte tillräckligt tydlig.
- Nuvarande inriktning och prioritering svarar inte riktigt mot högskolans utbildningar och kompetensprofil.

Framtidsfrågor och rekommendationer

Den nuvarande inriktningen med tre prioriterade områden lades fast 2011 och avser avtalsperioden 2011 – 2015. Både utbildningar och kompetensen vid högskolan har förändrats under den tiden. Genomlysningen av verksamheten visar att det finns skäl att revidera den inför en ny avtalsperiod. Det som bör prövas är hur man både koncentrerar plattformens projekt och samtidigt utvecklar den flervetenskapliga profilen.

Det som ligger nära till hands att diskutera är hur man kan integrera plattformen med den planerade satsningen på forskarutbildningsområdet *Hälsa och livskvalitet*. Nya professorer är under tillsättning med den aktuella benämningen och knutna till Folkhälsovetenskap samt Vårdvetenskap. Ytterligare ämnen förväntas ingå i den planerade forsknings- och forskarutbildningsmiljön. Det är psykologi, arbetsvetenskap, oral hälsa samt mat- och måltidskunskap. Det finns här en mycket stor potential som kan komma de externa verksamheterna till del genom att stödja större projekt vilka kan inkludera både forskare och doktorander från flera ämnesområden. Ytterligare en möjlighet kunde vara att samordningsgruppen i samarbete med högskolans forskare utvecklar större projekt som anses relevanta utifrån verksamhetens behov och som ligger i linje med högskolans satsning på forskarutbildningsområdet. I intervjuerna med företrädare från verksamheten har det betonats att det vore av värde att utveckla det förebyggande uppdraget som både kommunerna och regionen har. Vilka former av screening kan exempelvis ha betydelse för folkhälsan?

Med större forskningsprojekt samt forskarutbildningsrättigheter följer också att samarbetet mellan högskolans forskningsplattform och regionens övriga lärosäten torde kunna utvecklas. Exempel på breda samarbeten som idag har bäring på plattformen är forskarskolan "Competitive Science on Ageing and Health" och det externfinansierade projektet "Existentiell ensamhet" med samverkan mellan Högskolan Kristianstad, Malmö högskolan, Lunds universitet samt Palliativt utvecklingscentrum i Lund. Det som blir viktigt att kunna visa är att med en större satsning på nordöstra Skåne finns förutsättningar för synergier mellan lärosäten i regionen, mellan lärosäten och verksamheterna och inte minst viktigt att den vetenskapliga utvecklingen kan balanseras i hela regionen.

Rekommendationer

- För att ytterligare stärka kvalitetsgranskningen av projekt och minska risken för jävssituationer föreslås att det Vetenskapliga rådet kompletteras med en eller två forskare som inte har knytning till Högskolan Kristianstad.
- Det finns skäl att överväga vilka som ska vara prioriterade forskningsområden under nästa period (se även Forskarutbildningsansökan i Hälsa och Livskvalitet).
- Utveckla gemensamma tjänster mellan högskolan och regionen samt kommunerna i form av forskningssjuksköterskor och verksamhetsutvecklare.
- Utforma och utveckla fler samarbetsgrupper/nätverksgrupper som knyts till specifika FoU-områden.
- Utveckla former och incitament för att studenter från olika ämnen kan samverka i forskningsprojekt initierade av plattformen.
- Utforma nya villkor för stöd till de seniora forskarnas forskningstid. Prioritera flervetenskapliga projekt och projekt som erhåller extern medfinansiering.
- Utforma nya villkor för doktorandernas finansiering. Ge viss basfinansiering och prioritera doktorandprojekt som inkluderar seniora forskare med extern finansiering.

Generella slutsatser

Forskningsplattformen **Hälsa i Samverkan** uppvisar få av de brister som påtalades vid den förra genomgripande utvärderingen 2010. Antalet vetenskapliga publikationer ligger på en hög nivå, kommunerna och region Skåne har ett påtagligt inflytande över verksamheten och är engagerade i flera projekt, högskolan har fått ett starkt ekonomiskt tillskott för att stärka en viktig forskningsmiljö samt utveckla forskningsanknytningen och den interna organisationen har funnit sina former.

Det som framstår som avgörande för plattformens positiva utveckling är att samtliga parter har varit uthålliga. Högskolans uthållighet anges som en faktor till att kommunerna har "öppnat dörrarna". Det är inte förvånande att publiceringsgraden var låg under verksamhetens första år. Doktorander och nyanställda professorer behöver tid för att projekt ska avslutas och därefter skriva vetenskapliga publikationer. Organisatoriska och kulturella skillnader behöver också få tid att belysas för att kunna hanteras på ett klokt sätt.

Det som nu behövs är en konsolidering över huvudmannaskaps- och ämnesgränser samtidigt som verksamheten koncentreras. Högskolan, kommunerna i nordöstra Skåne och region Skåne bör finna ett par större projekt där samtliga kan vara involverade från "ax till limpa". Det flervetenskapliga perspektivet behöver utvecklas genom att finna lämpliga incitament och påskynda en förnyad prioriteringsdiskussion. I det sammanhanget blir det av särskild vikt att utvecklingen av forskarutbildningsområdet Hälsa och livskvalitet så långt som möjligt blir gemensam med forskningsplattformen så att kompetens, innehåll och ekonomi kan koncentreras. Några vetenskapliga begrepp och perspektiv som kan vara utgångspunkt för en sådan gemensam diskussion är deltagarbaserad forskning, hållbar utveckling samt hälsa och livskvalitet.

Forskningsplattformen

Hälsa i samverkan

Extern utvärdering av ”Forskningsplattformen för hälsa i samverkan”, perioden 2011-2014

Forskningsplattformen Hälsa i samverkan är en forskningssamverkan mellan Högskolan Kristianstad, Region Skåne och sex kommuner i nordöstra Skåne: Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Perstorp och Östra Göinge.

Forskningsplattformen Hälsa i samverkan är ett unikt samarbete kring utveckling av den vardagsnära vården och omsorgen i nordöstra Skåne. Kännetecknande för forskningen är en utvidgad samverkan mellan forskare, offentliga aktörer och verksamhetens intressenter, vilket ökar möjligheterna för forskningsresultatens användning i det vardagsnära vård- och omsorgsarbetet, med fokus på den enskildes behov.

2011 inledde forskningsplattformen Hälsa i samverkan sin andra verksamhetsperiod med Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad, som forskningschef. Sammanlagt har plattformen 6 343 000 kr årligen att förfoga över. De projekt som genomförs under verksamhetsperioden 2011–2015 inryms under det flervetenskapliga paraplyet hälsovetenskap och inom plattformens tre prioriterade forskningsområden:

- Hälsofrämjande vård och omsorg
- Personcentrerad vård och omsorg och
- Organisation och ledarskap inom vård och omsorg.

Plattformens vision är att den ska fungera som en mötesplats för utbyte av erfarenheter och kreativa idéer och vara en dynamisk area för forskningsarbete över gränserna. Forskningen ska kännetecknas av hög vetenskaplig kvalitet samt en flervetenskaplig ansats och ska vara möjligt att implementeras i praktiken.

Uppdragets syfte är att utvärdera huruvida Forskningsplattformen har lyckats med målsättningen att:

- 1) bedriva forskning på en hög vetenskaplig nivå,
- 2) involvera våra samarbetspartners i den forskning som bedrivs, samt
- 3) öka forskningskompetensen inom Högskolan Kristianstad.

Uppdraget omfattar vidare att granska i vilken mån Forskningsplattformen har lyckats att bemöta och åtgärda den kritik som framfördes i utvärderingen från 2009/2010.

Vi önskar att utvärderingen presenteras som en kortfattad skriftlig rapport samt en muntlig presentation vid ett av samordningsgruppens sammanträde under våren 2015. Rapporten förväntas vara klar den 31 januari 2015.

Utvärderingsunderlaget utgörs av följande dokument som bifogas:

- tidigare utvärderingar,
- verksamhetsberättelser 2011, 2012 och 2013,
- strategiplan 2009-2012 och 2013-2015,
- Forskningsplattformens hemsida www.hkr.se/fpl,
- verksamhetsdokument såsom protokoll från det vetenskapliga rådet och blanketter (se hemsidan) samt beslut för 2011 – 2014,
- mötesanteckningar från samordningsgruppen (se hemsidan) och arbetsmöten 2011 – 2014, samt
- riktlinjer doktorandseminarier

Dessutom biläggs kontaktuppgifter för (telefon-) intervjuer.

Kristianstad 2014-08-22

Anna-Karin Edberg
Forskningschef Forskningsplattformen för Hälsa i samverkan